

Europos Sąjunga, reaguodama į geopolitinius iššūkius ir pakitusią saugumo situaciją, stiprina bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje. Dvidešimt penkių ES valstybių vadovai, tarp jų ir Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, patvirtino sprendimą įsteigti Lisabonos sutarties 46 straipsnyje numatytą glaudesnio bendradarbiavimo mechanizmą – PESCO, kuris sutelks ES valstybių pajėgas atremiant kylančias grėsmes.

Europos Vadovų Taryba taip pat patvirtino 17 bendrų gynybos projektų sąrašą. Lietuva vadovaus projektui, formuojant ES kibernetines greitojo reagavimo pajėgas. Inicijavę steigti tokias pajėgas prieš kelis mėnesius Taline pateikė Lietuvos Prezidentė.

Šalies vadovės teigimu, hibridinis karas kelia tokią pat realią grėsmę kaip ir konvencinis karas. Per pastaruosius metus Europoje ir Vakaruose išaiškinta daug atvejų, kaip kibernetinėmis atakomis buvo siekiama paveikti demokratinių rinkimų rezultatus kitose valstybėse. Vien per praėjusius metus Lietuva patyrė virš 50 tūkstančių kibernetinių atakų, o ES mastu vidutiniškai buvo fiksuojama apie 4 tūkstančiai išpuolių per dieną.

Tai rodo, kad kibernetinė grėsmė peržengia šalių sienas. Pavienių valstybių pastangų nepakanka – jai atremti reikalingos sutelktos visos Europos pajėgos. Šioje srityje Lietuva yra sukaupusi daug vertingos patirties. Pasak Prezidentės, kibernetinio karo scenarijai visų pirma išbandomi mūsų regione, todėl Lietuvoje įgytos ekspertinės žinios ir patikrintos priemonės jiems atremti yra naudingos užtikrinant visos Europos saugumą.

Lietuva taip pat dalyvauja bendrame ES gynybos projekte dėl karinio mobilumo palengvinimo, kurio tikslas užtikrinti greitą ir sklandų karių bei ginkluotės judėjimą po ES teritoriją. Mums tai ypač aktualu, kad prireikus sąjungininkų karinė parama operatyviai atvyktų į Lietuvą. O iki šiol egzistuojantys biurokratiniai suvaržymai ir netinkama susisiekimo infrastruktūra, tokia kaip dideli karių ir technikos judėjimui nepritaikyti keliai bei tiltai, gali kliudyti.

Europos Vadovų Tarybos posėdyje taip pat dalyvavo NATO generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas, su kuriuo ES valstybių lyderiai aptarė ES bendradarbiavimą su Aljansu.

